

למה יצאתי למסע

הרגל לוחצת על הגז עד הסוף. הפיסטונים שבמנוע הרכב מתאמצים, מתחממים, מייבבים. אחיזת הצמיגים בכביש רופפת, הרכב משייט במהירות עצומה, אני מחזיק את ההגה חזק, כפות ידיי מזיעות, אני מרוכז בכביש, באוטוסטרדה, המהירות מטורפת, אני לא מצליח ליהנות מהנוף שסביבי, אין לי זמן לעצור לרגע בשוליים, לשאוף אוויר, להריח את ריח הפרדסים. צריך להספיק להגיע כמה שיותר רחוק, כמה שיותר מהר...

ככה עברו עלי 13 שנים מטורפות של עבודה בעמותת אתגרים אותה הקמתי בתחילת 1995. הובי קטן הפך לחלום גדול, הפך לאימפריה חובקת עולם. אתגרים פיתחה לראשונה בישראל 20 ענפי ספורט אתגרי לנכים והפכה את הפעילות האתגרית לכלי חינוכי שיקומי להעצמת נכים ולמען שילובם בחברה. פריצת הדרך החדשנית הפכה לתורה הנלמדת ומיושמת כיום בעולם כולו.

השנים היו עמוסות במטרות, יעדים ומשימות. טסתי באוטוסטרדת החיים, כשאני סוחט את הגז, את עצמי ואז התחלתי להתעייף, הרגשתי את השחיקה. מהמקום הזה נולד חלום חדש - לקחת "פסק זמן" מהחיים המטורפים ולצאת למסע בן שלושה חודשים ברחבי ישראל עם אופני היד שלי, טריילר נגרר מאחור ועליו אוהל, שק שינה וכסא גלגלים, גזיה, מצלמה, מחשב נייד, מכנסי ג'ינס וקסדה על הראש. לנסוע לאט, בקצב הדרכים הצדדיות, לפגוש אנשים בצורה בלתי אמצעית, בלי סטופר, ככה סתם, לשתות קפה בניחותא, להקשיב, ליהנות, מבלי לדעת איפה אשקוט רעבוני בצהרים, או איפה אניח ראשי בלילה... זו הייתה התוכנית...

רבים סביבי הרימו גבה ואמרו "איך אתה עוזב את אתגרים שהרי היא הבייבי שלך? ... עכשיו שבנית אימפריה וביססת את הארגון, הגיע הזמן ליהנות מפירות העבודה הקשה. הגיע העת להאט קצב. אתה יודע, אתה כבר לא כל כך צעיר כמו שהיית, וחוץ מזה הנכות לא פועלת לטובתך..". אך אני לא ראיתי את עצמי אורז בגילי את חיי בצמר גפן, כמו רבים אחרים שמתקבעים במקום עבודתם וחולמים על יציאה לפנסיה מסודרת... אני מסרב לרדת מהבמה. אני מרגיש שדווקא עכשיו, כשאתגרים צמחה, התבססה ומתנהלת כמו מכונה מתקתקת, אני את תפקידי סיימתי. שזה הזמן להתחיל משהו חדש, מלהיב, כזה שמחזיר לך את הנעורים לדם ואת הניצוץ לעיניים...

אז איך קרה שחלום על מסע שקט ורגוע, הפך פתאום למסע מתוקשר הכולל 3 מצלמות, שתיים על האופניים ועוד צוות צילום המלווה אותי על כל צעד ושעל בכל שעות היום והלילה, עם מחויבות להעביר מידי שבוע כתבה מצולמת ל YNET ולהכנת סדרה תיעודית לערוץ 7? מה, אני לא מסוגל סתם ככה לקחת פסק זמן, לנוח, להירגע, לרבוץ על חוף הים, ליהנות משקיעות עם בקבוק בירה צונן ולא לעשות כלום? מה זה חוסר השקט הזה? בשביל מה אני צריך לשתף את כל עם ישראל במה שאני חווה? מאיפה הצורך להפוך את האישי לציבורי, את הפרטי לנחלת הכלל?

כששיתפתי בתוכנית ההזויה שלי את בני גילי, שנולדו כמוני עם המדינה, העיניים העייפות שלהם נדלקו כאילו גנבתי להם חלום ישן שרק ענייני השעה עצרו מבעדם להגשים. אני חש בתשוקה שלהם ללכת, לנוע, לצאת לכל מקום, העיקר שיהיה הרחק מכאן. הם לא דיברו על מסע לעבר משהו, אלא הרחק ממשהו. אבל אצלי זה היה שונה...

החשש הגדול שלי לא היה מהרכיבה על אופניים, מהשהייה בדרכים ימים ולילות, כי אם ממשהו אחר לחלוטין. בשנים האחרונות נהגתי לנהל שיחות ממוקדות מטרה, לחתוך אנשים בדיבורם, לא להניח להם ללכת סחור סחור, פיתחתי קוצר רוח לסיפורי זוטות, הפכתי לבלתי נעים לסביבת עבודתי. כל אלה אינם מתאימים לי כעת. איך אשנה הרגלים ואהפוך שוב לאדם מקשיב, סבלן, מתעניין, ניוח... להקשיב יום שלם להמייית ליבם של אנשים. לא זה לא הולך להיות פשוט, אולי אפילו על גבול הבלתי אפשרי...

מרגע שהחלטתי שאני יוצא למסע, הרגשתי שאני לא מנהל את המסע כי אם המסע מנהל אותי. מסע הוא כמו חיי נישואים. הדרך הבטוחה לטעות היא לחשוב שאתה שולט בזה. במהלך תכנון המסע היו לא מעט רגעים, מחשבות בלב שאולי זה לא יקרה. ככל שהתקדמתי בהכנות: הבית, המיטה, האישה וכל אלה נעשו מושכים יותר ולא בא לי להיפרד מהם לשלושה חודשים. פתאום זה

נראה לי מטורף ולא רציתי לצאת למסע. ציפיתי שיקרה משהו חיצוני שימנע ממני את היציאה, אבל שום דבר לא קרה...

אז מה עשיתי? פשוט פתחתי את היומן והצבעתי עם האצבע על יום, לא רחוק מידי, לא קרוב מידי, אבל יום משמעותי מספיק... – החלטתי על ה – **10 לאוקטובר 2007**.

10 לאוקטובר 1949 - לפני 58 שנה נולדתי בווינה שבאוסטריה. בן בכור לאימי אליזבת, ניצולת מחנות ההשמדה אושוויץ וברגן-בלזן ולאבי פולי ששרד 8 שנות מחנות עבודה בקוטב הצפוני שברוסיה. בתעודת הלידה הדביקו לי את שם האצולה האוסטרו-הונגרי '**לודוויג לאיוש סמוק**'.

10 לאוקטובר 1973 - נטשתי את ספסל לימודי הצילום והקולנוע בלונדון, עליתי על המטוס הראשון שלקח אותנו חזרה הביתה - לחזית... אני יורד ממטוס אל על בשדה התעופה לוד, לבוש בחליפה ותיק ג'יימס בונד, חותם על טופס ציוד ומקבל קלצ'ניקוב, מדים, נעליים, קסדה וחגור. "תודה, אני אומר לחייל שמולי. תודה על מתנת יום ההולדת...", הוא לא מבין על מה אני מדבר... "אני לא מאמין, היום אני בן 24. איזה חתיאר (זקן)".

אחר-כך כבר הגיע הדבר האמיתי שלשמו חזרתי לארץ. הצטרפתי ל"חרוב" – יחידת הסיור בה גדלתי. קיבלתי מחלקה וקדימה לשדה הקרב – להציל את האומה. ביומה האחרון של המלחמה, בקרב על העיר סואץ נהרגו 16 חיילי מחלקת הצנחנים עליה פיקדתי. נשארנו שלושה בחיים. אני יצאתי הכי טוב, נפצעתי בעמוד השדרה ונתרתי משותק בפלג גופי התחתון. השניים האחרים פשוט לקו בהלם קרב...

ביום כיפור נפלה בחלקי 'זכות' מפוקפקת למדי, לפגוש את המוות ולנצח אותו. מאז אני מישיר מבט אל המוות וחש שאני יכול לו, שאיני מפחד ממנו. קיבלתי את חיי במתנה, ומי שמקבל מתנה כזאת לא רשאי לבזבז אותה. האם מעכשיו עלי לעשות רק למען עצמי, או... נותרתי עם חוב לחיילים שלי שאינם? מהיום אני חייב לעשות לא רק למען ביתי אלא גם למען בית גדול?

10 לאוקטובר 2007 - הבוקר אני מטפס עם אופני היד שלי אל פסגת החרמון. אני מתרגש לקראת משהו חדש, אחר, שאיני יודע את סופו. זו התרגשות שהייתה חסרה לי זמן רב, תחושה שהרפתקנים מקצוענים מכורים לה וחייבים להסניף אותה בכל יום מחדש, אחרת יקמלו.

לאחר שיתפזרו ערפילי הבוקר, אני יוצא להגשים חלום, לרכב על אופני היד שלי מפסגת החרמון בצפון ועד אילת בדרום, מהים התיכון במערב ועד בקעת הירדן במזרח. אני הולך להיפגש עם אנשי הארץ הזאת מגובה כסא הגלגלים. אני לא הולך לבחון האם המחיר ששילמנו חיילי ואני במלחמת יום הכיפורים היה שווה, אלא לבחון איך אנו מתנהלים כאן בכדי שהקורבן ששילמנו לא יהיה לשווא. איך יוצרים כאן מדינה וחברה טובים יותר למען הדורות הבאים. זהו מסע של חיפוש מחודש אחר המצפן האישי והלאומי ביום ההולדת ה 60 של המדינה.

אני אוהב את ארצי ואנשיה. אני יוצא לפגוש אותם בחצר האחורית, בעיר, בכפר, בשדה, במפעל, בחנות, בבית הקפה. להתבונן ולהקשיב למה שיש להם באמת להגיד על החיים שלהם, כאן בארץ הזאת. בקיצור, להיכנס להם לווריד, בלי הנחות, להתחבר לחלומות ולתקוות שלהם, לחששות ולפחדים, לרגעי השמחה והעצב.

אוכל ואישן בדרכים, אתארח בבתי האנשים שאפגוש, אקשיב לחלומות של פעם, למציאות של היום ולתקוות העתיד. המגוון הגדול של האנשים בנוף מולדתם, ייתן מרקם מגוון וייחודי של נופים, ריחות, צבעים, דעות ונקודות השקפה של אנשים שחיים בארץ הזאת. מארג של החברה הישראלית בשנתה ה – 60 מזווית של כסא גלגלים.

לאיזה מסקנות אגיע בסוף המסע? לאיזה פסגות אעפיל? באיזה בורות אתרסק?

מי יודע? הרי אני יוצא להרפתקה...